Piastowie

WYWODZĄCA SIĘ OD KSIĘCIA BOLESŁAWA WYSOKIEGO, NAJSTARSZEGO SPOŚRÓD SYNÓW WŁADYSŁAWA II WYGNAŃCA, DOLNOŚLĄSKA GAŁĄŹ DYNASTII, Z KTÓREJ WYWIODŁY SIĘ LINIE: WROCŁAWSKA, ŚWIDNICKO-ZIĘBICKA, GŁOGOWSKO-ŻAGAŃSKA, OLEŚNICKA ORAZ LEGNICKO-BRZESKA, WYGASŁA PO MIECZUW KOŃCU XVII W. JAKO OSTATNIA ODNOGA RODU PIASTOWSKIEGO

◆ BIBLIOGRAFIA ◆

OPRACOWANIA GENEALOGICZNE I OGÓLNE:

• *Piastowie. Lexykon biograficzny*, Kraków 1999 • *Słownik władców polskich*, Poznań 1999 • Z. Boras: *Książęta piastowscy Śląska*, Katowice 1978 • W. Dworzaczek: *Genealogia*, t. I–II, Warszawa 1959 • J. Grabowski: *Dynastia Piastów mazowieckich. Studia nad dziejami politycznymi Mazowsza, instytucją i genealogią książąt*, Kraków 2012 • K. Jasiński: *Uzupełnienia do genealogii Piastów*, w: *Studia Źródłoznawcze* 1958, t. 3. tegoż: *Rodowód Piastów śląskich*, t. I–III. Wrocław 1973–77; tegoż: *Rodowód pierwszych Piastów*, Wrocław–Warszawa 1992; tegoż: *Genealogia Piastów wielkopolskich. Piastowie Władysława Odonicza*, w: *Kronika Miasta Poznania* 1995, nr 2; tegoż: *Rodowód Piastów mazowieckich*, Poznań–Wrocław 1998; tegoż: *Rodowód Piastów małopolskich i kujawskich*, Poznań–Wrocław 2001 • T. Kruszewski: *Rodowód pierwszych Piastów wielkopolskich (potomstwo Mieszka III Starego i jego synów) na tle rodowodu książąt pomorskich, Studium historyczno-prawne i genealogiczne*, w: *Prace Naukowe Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego*, seria: *E-monografie*, Wrocław 2017 • E. Rymar: *Rodowód książąt pomorskich*, t. 1–2, Szczecin 1995 •

BIOGRAFIE POSZCZEGÓLNYCH DYNASTÓW AUTORSTWA:

• M. Biniaś-Szkopek • Z. Borasa • M. Bohma • J. Dąbrowskiego • N. Delestowicz • J. Dobosza • W. Dominika • M. Duczmal • M. Dworsatschka • M. Hlebionka • A. Jureczko • T. Jurka • S. Kętrzyńskiego • M.A. Klemenskiego • G. Labudy • K. Malczyńskiego • N. Miki • N. Nowackiego • J. Osińskiego • S. Pelczara • M. Przybyła • M. Smolińskiego • S. Smolki • J. Sperki • J. Strzelczyka • B. Śliwińskiego • J. Śliwińskiego • B. Techmańskiej • A. Teterycz-Puzio • P. Urbańczyka • A. Zielińskiego • B. Zientary •

STRONY INTERNETOWE:

• *www.poczet.com* • *Medieval Lands* •

VI

Bolesław III Krzywousty, książę Polski, w piątym stopniu potomek Mieszka I; 1138 w. 1. 1103 *Zbysława*, córka Świętopełka (Świętopełka) II Michała Irjadowcowa, wielkiego księcia kijowskiego, † [1114?] w. 2. 1115 *Salomea*, córka Henryka, hrabiego Berga, † 1144

VII

Władysław (Władysław) II Wygnaniec, zarządzał Śląskiem jako namiestnik syna przed 1138, książę Polski; na mocy statutu ojcowskiego uzyskał po jego śmierci (z 28 X 1138 r.) dzielnicę seniorską (zwierzchnią) i którą wiązała się zwierzchność nad młodszymi braćmi, reprezentowanie Polski na zewnątrz (wysłanie poselstwa i przyjęcie hołdzieży), a w kniei dzielnicy wielopolskiej Małopolska z Krakowem, ziemia sieradzko-łęczycka (fakcyzme od śmierci małej 1144, utracona na rzecz ruku na rzecz młodszych braci, odebrana 1145), Pomorze Wschodnie i zwierzchność nad Pomorzem Zachodnim, a także (kwestionowane) wschodnia Wielkopolska z Gnieznem i Kaliszem oraz Kujawy z Kruszwicą, fr dzielnicę osobistą (dziedzictwo?): Śląsk oraz ziemia lubuska; obskoro przez braci 1146 przed 31 VIII, uznał z rodziną do Niemiec; † 1195 w Niemczech 30 V 1159 lub 1162 r. Piotra, czytowki kościół kaliskiego, hrabia Pfalzu (Pfalzdorf) w przedtem 1123/24 *Agnieszka*, córka Leopolda (Leopolda) III, margrabiego Austrii, † 1108–13 w Niemczech 24 lub 25 I 1150 lub 1160–63 r. Piotra, czytowki kościół kaliskiego

VIII

Bolesław I Wysoki, zarządzał Śląskiem przed 1146; na wygnaniu po usunięciu ojca z tronu wiosną 1146; powrócił wraz z młodszym bratem Mieszkiem I i ostrymał wspólnie z nim księstwo dzielnicowe Bolesława IV Kędzierzyńskiego (bez głównych grodów lub całych kasztelanii: przypuszczalnie wrocławskie, opolskie, raciborskie, głogowskie i legnickie); 1163, odbił wspólnie z Mieszkiem I ziemię sandomierską, przegrał 1166 w odbiciu 1165 (bitwy dary od gnieni); wydzielił Mieszkowi I księstwo raciborskie (kasztelania raciborska, oleszycka i napierwszej toszecka, od najstarszego syna) Jarosławowi księstwo opolskie 1172, wspólnie przez młodszych braci Mieszka I i Konrada 1173, powrócił za czasy odległemu Mieszkowi kasztelanii oświęcimskiej i bytomskiej, a Konradowi mazbi głogowskiej; ponownie w posiadaniu Głogowa po śmierci Konrada od 1180–90, ponownie w posiadaniu Opola 1198 lub 1200; fundator klasztoru cysterskiego w Lubiążu 1163 (kościoła św. Piotra w Tenczu ok. 1165; † 1226–28, zapewne 1227 I X XII (wcz 7/8 XII) 1201 □ Lubiąż, kościół klasztorny cysterski w. 1. zapewne 1142 *Sieniadza (Zieniadzina)*, córka Wiszewoida II Chągrowca, księcia czermbowskiego i wielkiego księcia kijowskiego, † zapewne ok. 1180 w Niemczech 1155–57 (z zapewne Piotra, czytowki kościół klasztorny w. 2. w Niemczech ok. 1157 *Krystyna* (Nikołaj?), † przed 1150 I Sjąb 23 II 1204–08 □ Lubiąż, kościół klasztorny cysterski

IX

Mieszko I Plątonogi, Laskonogi, na wygnaniu po usunięciu ojca z tronu wiosną 1146; powrócił w boku starszego brata Bolesława I ostrymał wspólnie z nim księstwo dzielnicowe Bolesława IV Kędzierzyńskiego (bez głównych grodów lub też całych kasztelanii: przypuszczalnie wrocławskie, opolskie, raciborskie, głogowskie i legnickie); 1163, odbił wspólnie z Bolesławem I wspomniane grody kasztelanii: początek 1166–ok/lub 1165 (bitwy dary od gnieni); wydzielił Bolesławowi I księstwo raciborskie (kasztelanie: raciborska, oleszycka i napierwszej toszecka); 1172 oraz kasztelanie: oświęcimską, bytomską, a Konradowi mazbi głogowskiej; ponownie w posiadaniu Głogowa po śmierci Konrada od 1180–90; ponownie w posiadaniu Opola 1198 lub 1200; fundator klasztoru cysterskiego w Lubiążu 1163 (kościoła św. Piotra w Tenczu ok. 1165; † 1226–28, zapewne 1227 I X XII (wcz 7/8 XII) 1201 □ Lubiąż, kościół klasztorny cysterski w. 1. zapewne 1142 *Sieniadza (Zieniadzina)*, córka Wiszewoida II Chągrowca, księcia czermbowskiego i wielkiego księcia kijowskiego, † zapewne ok. 1180 w Niemczech 1155–57 (z zapewne Piotra, czytowki kościół klasztorny w. 2. w Niemczech ok. 1157 *Krystyna* (Nikołaj?), † przed 1150 I Sjąb 23 II 1204–08 □ Lubiąż, kościół klasztorny cysterski

Konrad Lubomęgi, Pątonogi, na wygnaniu z całą rodziną Władysława II od wiosny 1146, powrócił na Śląsk ok. 1178; książę głogowski: otrzymał od starszego brata Bolesława I marzłej głogowską (po jego śmierci przyłączona na powrót do domeny Bolesława) 1178; † 1146–57 † 17 I 1180–90 □ być może Głogów

Albert, na wygnaniu z całą rodziną Władysława II od wiosny 1146; † przed 1178; być może † *Konrad Lubomęgi* (*Ot* pokolenie IX), książęta opolscy

X

Bolesław, przypuszczalnie 1190–94 † 10 lub 11 IX 1206–08 □ Lubiąż, kościół klasztorny cysterski

Konrad Kędzierzawy, władca ziemi lubuskiej i części Kaźm 1211; † zapewne 1191–98 † (w wypadku na pokonaniu) pod Turnowem 4 lub 5 XI 1209–17 (zapewne 1213) □ Lubiąż, klasztor cysterski; przypuszczalnie kapelica Lubiąża z 1243 kościół klasztorny

Henryk II Pobożny, regent we władztwie opolskim 1227 i 1229, w imieniu ojca zarządzał pobudzonej częścią Wielkopolski z Kaliszem, Prydnami, Bniem, Międzyrzecem, Bochowem, Gieczem, Sremem i Santokiem 1234; zajął zachodniopomorskie kasztelanie cedyńską oraz kniecką 1234, odbiór przez Barnima I, księcia pomorskiego, 1238; książę śląski, krakowski oraz wielkopolski: po śmierci ojca odziedziczył śląski rzon (Dolny Śląsk z Wrocławiem, Zaganiem, Głogowem i Legnicą) oraz ziemię lubuską i opisaną wyżej część Wielkopolski kasztelanię łęczycką (do Prądu Śląsk z Wrocławiem, Zaganiem, Głogowem i Legnicą) oraz ziemię lubuską i opisaną wyżej część Wielkopolski kasztelanię łęczycką (do Prądu Śląsk z Wrocławiem, Zaganiem, Głogowem i Legnicą) oraz ziemię lubuską i opisaną wyżej część Wielkopolski kasztelanię łęczycką (do Prądu

Agnieszka † przedpodpolenie lat 90. XII w; † 11 V przed 1214 □ Lubiąż, kościół klasztorny cysterski

Zofia † przedpodpolenie lata 90. XII w; † 12 lub 25 III przed 1214 □ Lubiąż, kościół klasztorny cysterski

Gertruda, klaryska w Trzebnicy 1212, opatka tamże 1232, † ok. 1240 † Trzebnica 30 (może 6) XII 1268 □ Trzebnica, kościół klasztorny cysterski

ryn (Władysław/Władysław Bolesław)? † XI lub XII 1208, ochrzczony 25 XII 1208 † (4 VI)? 1217; być może ok. 1214 zapewne z *dynastycznej* (1231; potrzebną błogosławioną, córką Przemysła Otokara I, króla Czech, młodszą siostrą Anny, małżonki Henryka II Pobożnego

XI

Gertruda * przypuszczalnie 1218–20 † 25 IV 1244–47 □ zapewne Płock, kościół kolegiacki pw. św. Michała Archanioła w 1230–33, najprawdopodobniej z kościoła 1232 poświęconym 1233 *Bolesław I*, książę mazowiecki, † ok. 1210 † między 25 II (a może i 17 IV) 1248 a 7 IV 1249, przypuszczalnie 5 XII 1248 □ Płock, kościół katedralny Wniebowzięcia NMP lub kościół kolegiacki św. Michała Archanioła

Bolesław II Lys, Rogatka, Dziwaczny, książę śląski: po śmierci ojca objął dzielnicę dziedziczną (główne ośrodki we Wrocławiu, Zaganiu, Głogowie, Legnicy, Jaworze, Świdnicy, Siedzie, Ścinawie, Brzegu, ponadto ziemia lubuska oraz Santok), podzielonej część Wielkopolski oraz ziemi krakowskiej; pod regencją matki i bibli 1241–42 ok/lub w 1241; utracił ziemi krakowską na rzecz Konrada I Mazowieckiego oraz Przemysła z okupacja na rzecz Przemysła I; Bolesławowi Pobożnego, książę wielkopolski, 1241; przekazał ziemię lubuską młodszemu bratu Mieszkowi 1241–42, na rzecz odzyskał po jego śmierci w tymże roku; do 1246 posiadał część Wielkopolski z Kaliszem, Kościanem, Szamotułem, Międzyrzecem, Bochowem, Gieczem, Sremem i Santokiem 1234; w Kaźmierzu 1246, przekazany Przemysłowi I 1247; książę legnicki na mocy podziału ojcowizny dokonanego z młodszym bratem Henrykiem III (od 1247 współregent) wydzielił mu księstwo wrocławskie, samemu zatrzymując dzielnicę legnicko-głogowską z ziemią lubuską (Jawor, Bolesławiec, Wleń, Świny, Sagan), Głogów, Brzeg Dolny, Grodzisko (Zagań, Nowogród Dolny, Krosno Odrzańskie, Lubsko) 1248, został zakże spowiedzonem i ewentualnym dziedzicem siedemnastu, przemaczonego do kariery duchownej brata, Konrada I; przekazał połowę ziemi lubuskiej arcybiskupowi magdeburskiemu i dopuścił Konrada do współrządzenia 1249; utracił na rzecz Konrada Brzeg Odrzański 1249; do 1251 utracił pozostałą część ziemi lubuskiej na rzecz Brandenburgii, utracił na rzecz Konrada I dzielnicę głogowsko-żagańską oraz Lubiąż i Sądową na rzecz Henryka III 1251; zatwierdził Konrada na księstwie głogowsko-żagańskim 1255; przekazał Bolesławowi z okręgiem Konradowi 1268, odzyskany 1278, wydzielił najstarszemu synowi Henrykowi V księstwo jaworskie 1274; uzyskał dziedzicznie część ziemi lubuskiej na Sądzie 1275; fundator klasztoru cysterskiego w Lubiążu (pw. św. Krzyża) dominikanów w 1. R.V-18.X 1242 *Ludwiga*, córka Henryka I, hrabiego Anhaltu, † 21 XII 1259 □ Lubiąż, kościół klasztorny cysterski w. 2. 1240–47 *Eufemia (Zofia, Ofka, Afonia, Alonia)*, córka Sambora II, księcia lubiszowsko-tczewskiego, † przed 1245 † 21 I 1296 □ 1309 □ zapewne Legnica, kościół klasztorny cysterski

XII

Agnieszka * 1243–50 † 13 III 1265 □ Trzebnica, kościół kolegiacki pw. Najświętszej Marii Panny (kasztelan wzgórzański), następnie Stumpf, kościół kolegiacki w Kościele pw. 1260 *Ulryk I Zadzisławic*, z *Kościoła*, hrabia Wiszbrandenburg, † ok. 1220–30 † 25 II 1265 □ Bornhbach, kościół opacki augustanów (kanonników regularnych), następnie Stumpf, kościół kolegiacki

Henryk V Brzuchaty, Gruby, Otyły, książę jaworski: uzyskał od ojca wdową dzielnicę w niemi jaworskiej 1274; książę legnicki: po śmierci ojca objął we władanie jego władztwo, przekazując młodszym braciom Bolkowi I i Bernardowi ziemię jaworską 1278, wzięł Henryka IV Prawego (Probusa), księcia wrocławskiego, 1281; książę wrocławski: po śmierci Henryka IV pozyskał Wrocławia powierzył mu troo, zawsząc starszyć Henryka III (I), księcia głogowskiego (**Ot** III) ziemia głogowsko-żagańską 2X VII 1290; prokurat Świdnicy, Zgłowiczy (Głogów), Strzelin oraz Ziębice młodszemu bratu Bolkowi I, natomiast Chojnów, Syców, Bolesławiec, Goleniów, Nowogródzkie, Szlonsy, Wiżuk, Una, Trzebnicy, Milicz i Sądową Hayczkowi III (I) głogowskiemu (w zamian za jego rezygnację z praw do księstwa wrocławskiego) 1290, uwięziony na rozkaz Henryka III (I) 1291, odzyskał wolność w zamian za odstąpienie Głogowskiego/syrkowy czy księcia wrocławskiego z Oleśnicą, Bierutowem, Kluczborkiem, Namysłowem, Byczyną, Świerczami i Gorzowem (Śląskim) 1296; prokurat Bolkowi I świdnickiemu gród w Sobótce w zamian za opolę nad rzeką Mołtawą 1296; fundator klasztoru dominikanek we Wrocławiu 1296 (budowy ukończył jego starszy syn Bolesław III), † 1249–50 † (Legnica), Wrocław) 22 II 1296 □ Wrocław, kościół klasztorny klarysek w 1275–79 *Elżbiety*, córka Bolesława Pobożnego, księcia wielkopolskiego, dobrodziejka dominikanek i klarysek wrocławskich, † 1261–63 † 28 I X 1304 □ Wrocław, kościół klasztorny klarysek

Bernard Stanowczy, Szczęśliwy, Sprawiedliwy, książę jaworski: po śmierci ojca uzyskał wraz ze starszym bratem Bolkiem I od starszego brata Henryka V ziemię jaworską z Jaworzem oraz Lwówkiem (Śląskim) 1278, książę bolkowicki: po ustąpieniu kasztelanii sprawczych otrzymał od Bolka I Lwówek z okręgem 1281; † 1253–58 † 25 IV 1286 □ Legnica, kościół klasztorny (pw. Krzyża) dominikanów

Henryk III Biały, książę śląski: współrządza starszego brata Bolesława II 1247, książę wrocławski: na mocy dokonanego z Bolesławem II podziału ojcowizny otrzymał ziemię wrocławską z Wrocławiem, Strzegomiem, Świdnicą, Świnicą, Niemczą, Brzegiem, Oławą, Siewierzą, Kozłem, Lubsko, Żmiąc, Bytomiem, Pszczyną, Toszkami, Ratiborzem, Koźlem, Cieszynem, Bielsko, Żywcem, Oświęcimiem, Zatorem, Siewierzą, Sosnowcem, Mikołowem, Pszczyną, Rybnikiem, Raci